

Szőke Gábor Miklós: Csodaszarvas
Fotó: Hauer Lajos

Csóka Balázs DLA

felelős szerkesztő

Az építészet a kultúrának az a része, amelynek – ellentétben a szabadsággal, amelynek jelentőségét akkor érezzük meg, amikor hiányzik – fontosságát akkor ismerjük fel, amikor jó példával találkozunk. Helyénvaló – mondjuk ilyenkor, és nemcsak az épületre gondolunk, hanem az épület gondolatiságát folytató képző- és iparművészeti alkotásokra, az épületet körülvevő kertre, és ha távolabb lépünk, akkor az utcákra, terekre, és ezek történetére is. Ezekből alakul ki egy olyan szöveg az emberi alkotásoknak és a természetnek, amely tudattalanul is fundamentumát képezi kultúránknak.

Idei első lapszámunkban a fenti gondolatok mentén válogattuk a cikkeket. *Piacozni jó!* című, lapindító tanulmányunkban a piacozás rövid története után az elmúlt években felépült városi és kistéleplési piacok jó példáit mutatjuk be. A piac jelentőségét és közösségteremtő erejét így fogalmazza meg a szerző: „Az európai gyakorlat azt mutatja, hogy gazdaságélénkítő hatásával, kulturális értéket teremtő erejével a településmegújítás katalizátora, és egyik leghatékonyabb eszköze lehet.”

Következő cikkünk a pannonhalmi Ürmös Portát mutatja be, ahol dr. Pottyondy Ákos és Csordás Patricia azért dolgozik, hogy az a táplálék, ami a piacra kerül, ne csak tápláló, de egészséges is legyen.

Az ezt követő két épületbemutatóunkban egy Tisza-parti vendégházat és egy felvidéki oktatási központot ismerhetnek meg. Utóbbi célja a környékbeli magyarság identitásának megőrzése és erősítése, az anyanyelvi oktatás lehetőségén keresztül.

Makovecz Imre dobogókői síházának felújítása 2022-ben készült el. Az egyik legjelentősebb korai Makovecz-épületet a felújítás mellett bővítették is, ezzel a funkcióbővítéssel is biztosítva fennmaradását a következő évtizedekre. A tollas lényként a hegytetőn megbúvó épületet bármely évszakban érdemes meglátogatni, ráadásul még a legendás kacsamájás kenyeret is megkóstolhatjuk!

„Az örökség továbbadása lokális identitáskérdés” – vallja dr. Herczeg Ágnes tájépítész, a Magyar Kertörökség Alapítvány elnöke. Szervezetük létrehozásának célja a Kárpát-medencei magyar kertörökséggel foglalkozó szakemberek összefogása volt.

Tavaszi számunkat a Szőke Gábor Miklós szobrásszal készült interjú zárja, amelynek apropóját a budai Postapalota kertjében felállított Csodaszarvas-szobor adja. A szobor alkotójával a szarvas mitológiájáról, a szobor létrejöttének körülményeiről és arról beszélgettünk, hogy milyen szerepe van a köztéri szobrászatnak a 21. században.

„KORTYOLGAT AZ ÉG TAVÁBÓL,
VILLÓ AGGANCSA VILÁGOL –
ÁGA-BOGA TÜKÖRKÉPE
CSILLAGVILÁG MINDENSÉGE.”

József Attila: A csodaszarvas

Címlap: Zsindelyes vendégház, Dobogókő. Fotó: Harmath-Gyetvay Enikő

◀ Boldog Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont, Szepsi. Építész: Pásztor Péter, fotó: Krcho János

ORSZÁGÉPÍTŐ

A Kós Károly Egyesülés folyóirata

2023
01

ÉPÍTÉSZET | KÖRNYEZET | TÁRSADALOM

- 06 Piacozni jó! (Dénes Eszter) Let's go to the market!
16 Paraszttudvarból fűvészkert és közösségi tér
Dr. Pottyondy Ákos és Csordás Patricia kertje Pannonhalmán
(Tóth Péter DLA, Harmath-Gyetvay Enikő) From Farm Yard to Herbal Garden and Community Space
- 24 Vendégház a Tiszánál (Kováts Ábel) A Guest House at the Tisza River
30 Boldog Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont (Pásztor Péter)
The Blessed Sára Salkaházi Church School Centre in Szepszi
- 32 „Cum Deo pro Patria et Invicem – Istennel a hazáért és egymásért”
(Nagy István) „Cum Deo pro Patria et Invicem – With God for the Fatherland and for Each Other”
- 34 Az iskolaépítés folyamata (Iván László) How to Build a School
36 Átalakuló épületlény – a dobogókői síház (Harmath-Gyetvay Enikő)
A Living Building in Transformation – the Ski House in Dobogókő
- 42 Síházból vendéglő – Interjú Lőrincz Lászlóval (Harmath-Gyetvay Enikő)
Restaurant from a Ski House – an interview with László Lőrincz, owner of the Zsindelyes
restaurant in Dobogókő
- 46 „Az örökség továbbadása lokális identitáskérdés”
– Interjú dr. Herczeg Ágnes tájépítésszel (Patai Boglárka)
"Passing on heritage is a question of local identity" – An Interview with Ágnes Herczeg dr.
- 50 Csillagvilág mindensége – Interjú Szőke Gábor Miklóssal (Csóka Balázs)
Miraculous Hind Made of Bronze – An Interview with Miklós Gábor Szőke
- 55 Identitáskérdés a köztéri szobrászatban és emlékmű-építészetben (Gyuriss Dániel)
Hungarian Identity in Public Sculpture and Monument Architecture
- 58 Elindult a Kós Károly Virtuális Archívum (Magyaróvári Fanni Izabella)
Launching of the Károly Kós Virtual Archive
- 64 Tanmese a szerzői jogokról, az etikus tervezői magatartásról
és a szakmai kamarák szerepéről (Makovecz Pál)
A Lesson About Copyright, Ethical Design and the Role of Professional Chambers
- 65 Hírek
66 Könyvajánló

A Kós Károly Egyesülés negyedéves folyóirata.
Kiadja az Egyesülés nevében a Kós Károly
Alapítvány.

Kós Károly Alapítvány

1034 Budapest, Makovecz Imre utca 25.

Bankszámlaszám:

10402166-21629530-00000000

Adószám: 19193580-2-41

Felelős kiadó: Dévényi Sándor és Zsigmond László

Alapító főszerkesztő: † **Makovecz Imre**

Főszerkesztő: Dévényi Sándor

Felelős szerkesztő: Csóka Balázs DLA

Titkár: Schaffer Zsuzsa | rendeles@orszagepito.net

A szerkesztőbizottság tagjai:

Csóka Balázs DLA, Dénes Eszter, Dévényi Sándor,

Erhardt Gábor, János János, Kuli László,

Szűcs Endre, Terdik Bálint, Tóth Péter DLA, Turi Attila

Lapterv és tipográfia: Vízvárdi András

Angol fordítások: Móra Zoltán

Nyomás: Progresso Print Kft., Budapest

Honlap: www.orszagepito.net

Előfizetés: <https://orszagepito.net/elfozizetes/>

rendeles@orszagepito.net

ISSN 0866-0069

A lapot terjesztik:

FUGA Budapesti Építészeti Központ

1052 Budapest, Petőfi Sándor utca 5.

Írók Boltja

1061 Budapest, Andrássy út 45.

Lira Könyv Récssei Center

1146 Budapest, Istvánmezei út 6.

Műcsarnok, könyvesbolt

1146 Budapest, Dózsa György út 37.

Országos Széchényi Könyvtár

LAPKER Zrt.

1097 Bp., Táblás u. 32.

Támogatók:

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS MINISZTERIUM

MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

BONEX ÉPÍTŐIPARI KFT.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti
Kulturális
Alap

Ürmös Porta, Pannonhalma. Fotó: Ürmös Porta ▶

